

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozemstvo
31.50 Lir - nedeljska
izdaja 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Cek. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljke in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Telefon 4001-4003.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, mese
31.50 Lire. Edizione
domenica, anno
34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P. I.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le inserzioni.
Filiale:
Novo mesto.

Bollettino No 1090

Un convoglio nemico attaccato

Tre grossi piroscafi colpiti,
due probabilmente affondati
14 velivoli nemici abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Nostri velivoli hanno proseguito con successo l'azione contro il convoglio navigante lungo le coste algerine: Due piroscafi di medio tonnellaggio colpiti da siluri sono da considerarsi affondati mentre un terzo da 10.000 tonnellate risulta gravemente danneggiato.

I porti di Sfax, Orano e Djidjelli sono stati efficacemente attaccati da bombardieri dell'Asse.

Alcune vittime e lievi danni venivano causati a Trapani e nella regione del Campidano (Cagliari) da formazioni avversarie che, decisamente impegnate in combattimento dalla caccia italo-germanica subivano complessivamente la perdita di 13 apparecchi.

Un quadrimotore era inoltre distrutto dalle batterie contraeree nel cielo della Sicilia.

Vojno poročilo št. 1090

Napad na sovražno spremljavo

Trije veliki parniki zadeti,
dva verjetno potopljena
14 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Naša letala so z uspehom nadaljevala boj proti spremljavi, ki je plula ob alžirskih obalah: dva srednjevelika parnika sta bila zadeta s torpedi in sta se verjetno potopila, tretji 10.000 tonski parnik pa je bil težko poškodovan.

Pristanišča Sfax, Orano in Djidjelli so bila izdatno napadena od osnih bombnikov.

Nekaj žrtev in lažje škode so v Trapaniju in v pokrajini Campidano (Cagliari) povzročila nasprotna letala, ki so v odločnem boju z italijanskimi letalskimi lovci utrpela skupno izgubo 13 strojev.

Nad Sicilijo so protiletalski topovi sestrelili tudi en štirimotorni.

Na vzhodu nič posebnega

Nemška letala so zopet napadla London, Angleži pa so nad Nemčijo zgubili
14 štirimotornih bombnikov

Hitlerjev glavni stan, 20. maja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem bojišču je včerajšnji dan potekel v splošnem brez posebnih dogodkov.

Na obalnem področju Sicilije in Sardinije je uničilo letalstvo skupno z italijanskimi lovci 14 sovražnih letal.

Nemška bojna letala so preteklo noč napadla Oran. Bombe so povzročile velike požare na pristaniških napravah.

V včerajšnjih opoldanskih urah so metali ameriški bombniki iz velike višine bombe na kraje v severnememškem obalnem ozemlju. Prebivalstvo je imelo izgube, nastala je tudi deloma znatna škoda na poslopih, predvsem v Flensburgu. Lovci in protiletalsko topništvo z morja so sestrelili 14 štirimotornih bombnikov. Pet angleških letal je preletelo zadnjo noč severno državno ozemlje.

Letalstvo je bombardiralo v noči na 20. maj ponovno vojaške posamezne cilje v Londonu in ob angleški obali Rokavskega preliva. Eno letalo je pogrešano.

V času od 11. do 20. maja so lahke nemške pomorske oborožene sile sestrelile 13 sovražnih letal.

Brzjavke med Ducejem in Poglavnikom

Dr. Budak o zaslugi Italije za ustanovitev NDH

Rim, 20. maja AS. Ob obletnici rimskih pogodb je Poglavinik poslal Duceju sledečo brzjavko:

»Duce! Ob obletnici rimskih pogodb, ki ne tvorijo le temelja za neločljivo zavezništvo med fašistično Italijo in nezavisno državo Hrvaško, pač pa pomenijo tudi najbolj trden temelj novega državnega življenja hrvatskega naroda in osnovo za politični in kulturni razvoj v tem delu nove Evrope, gredo moje in hrvatskega naroda misli k Vam, Duce, velikemu zaščitniku ustaške revolucije in Neodvisne Države Hrvatske. Ustaška Hrvatska, ki je Vam, Duce, hvala za žrtve vojakov fašistične revolucije v borbi proti boljševizmu nasprotniku tudi v naši deželi, se bo borila ob njihovi strani vedno in povsod do popolne zmage zavezniškega orožja in za zmago evropskega duha. — Vaš Ante Pavelić.«

Duce je odgovoril takole:

»Zahvaljujem se Vam, Poglavinik, za poslanico, ki ste jo naslovili name ob obletnici rimskih pogodb, ki so posvetile skupnost idealov, ki združujejo oba naroda. Italijansko ljudstvo, ki je ponudilo mladi hrvatski državi svoje sodelovanje pri naporu delu za narodno obnovo in za obrambo pred boljševizmi pastmi, ognjevit želi, da bi v okviru rimskih pogodb prijateljstvo med obema narodoma postalo vedno učinkovitejšo sredstvo za borbo in za zmago proti skupnemu sovražniku. Pošiljam Vam svoja oseba voščila, kakor tudi voščila fašistične vlade. — Mussolini.«

Japonci so zopet na meji Indije

Berlin, 20. maja AS. »Völkischer Beobachter« naglašajo zmagovalni zaključek japonske ofenzive na birmanski meji. Japonci so zopet prispeli na mejo Indije ter obvladujejo zelo močne postojanke. Londonsko veselje nad doseganimi uspehi v Tunisu je bilo precej hladno poparjeno zaradi te japonske zmage, ki povzroča velike preglavice ravno Angležem. Listi pripominjajo nadalje, da je ta nov angleški poraz na Daljnem vzhodu gotovo sad strateških načrtov, sklenjenih v Casablanci, načrtov, ki so nalezli na ostro kritiko tako v Ameriki, kakor v Angliji.

Izjave podtajnika Bastianinija

Italijanski cilji so bili in so: svoboda dela in svoboda na morjih, ki obdajajo naše zemlje

Pod predsedstvom predsednika senata grofa Suarda so se včeraj zbrali odbori za zunanjo politiko, za menjavo in carine ter za finance, da bi proučili in odobrili proračuna ministrstva za denarstvo in valute ter ministrstva za zunanje zadeve. Na seji so bili: minister za denarstvo in valute in podtajnik za zunanje zadeve, za finance, za javna dela in za ljudsko prosveto.

Proračun ministrstva za izmenjave in valute

Minister za denarstvo in valute se je najprej toplo zahvalil poročevalcu senatorju Bianchiniju, ki je s priznanim strokovnjakom prikazal delovanje ministrstva ter se poročevalcu pridružil v zahvali vsemu ministrskemu osebju, občinskim organizacijam, ustanovam in drugemu osebju ter organom, ki sodelujejo z ministrstvom. Podčrtal je poročevalčev trud, da je nemogoče dobiti pridelke iz tujine, ne da bi ponudili v zameno enako veljavno vrednost. Neogibno potrebno je, da je gospodarska politika vse dežele tesno povezana, tako da bi bile vojaške potrebe v skladu s potrebami civilnega prebivalstva, oboje pa ustrezale potrebni, našemu izvozu kot protivrednost za naš uvoz. Minister je najprej prikazal sedanjí položaj v izmenjalnem gospodarstvu ter se dotaknil gospodarskih pogodb in plačila drugih valutnih zavez, carinskih pristojbin in ureditve izvoza ter uvoza. Poudaril je potrebo po popolnem sodelovanju med raznimi upravami, tako da bi bilo ministrstvo za denarstvo zamenjavo skupna pot vseh denarnih izmenjav in bi se ognili vsakega posameznega delovanja, ki bi lahko motilo ter imelo škodljive posledice v splošnem poteku našega prometa s tujino. Nato je podčrtal potrebo po omejitvi vseh naših plačil v tujini s posebnim ozirom na potrebe države v vojni. Zato naj vsi, ki imajo odgovorna mesta pri opravljanju svojega dela čutijo natančno dolžnost, da odstranijo vse, kar ni bistveno potrebno.

Zagotavljal je, da ministrstvo in od njega odvisni organi čutijo zapoved sedanjega časa ter se zadajo potrebe po čim hitrejšem upravnem postopku in čim lažjem delovanju, ki stvarno zanima vso deželo. Vsi tisti pa, ki govorijo o koristih dežele samo s stališča osebnih trgovskih dobičkov, bodo z največjo strogostjo izključeni iz delovnega področja denarstva.

Ob zaključku je izjavil, da če je naloga naše oskrbe eden najbolj odločilnih čimteljev za naš odpor in za našo zmago, bo ministrstvo za denarstvo in izmenjavo z vsemi svojimi ljudmi in sredstvi hotelo imeti čast in dolžnost, da posveti svoje delo sleherni dan narodu v vojni, tako da bi bila

naša Italija, ki je mussolinijanska in fašistična, tako v zmagi kakor v miru resnično imperijalna.

Pogovor je zbudil pogoste in žive vzklike pritrjevanja in soglasanja s strani odborov.

Besedo ima podtajnik zunanjega ministrstva

O proračunu zunanjega ministrstva sta govorila senatorja Ballati in Salata, za njima pa je povzel besedo državni podtajnik Bastianini, ki so ga navzoči živo pozdravili. Ob začetku svojega govora je izjavil, da prav za prav ni treba nič pojasniti in pristaviti k poročilu, ki ga je podal senator Salata. Gre za dokument zgodovinskega pomena, v katerem je poročevalac s svojo učenostjo, ostroumnostjo in globokim domoljubjem točno opredelil dejstva danosti in okoliščine v tako pomembnem trenutku. Izjave državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu imajo predvsem namen potrditi visoki ugled in dostojanstvo senata, čigar člani so se pokazali kot vdani sinovi v službi domovine. Vojne okoliščine so ustvarile za zunanje ministrstvo dobo posebno naporega dela. Vojna je prav za prav nadaljevanje državne politike z orožjem, že sedaj pa se proučujejo različna vprašanja, ki so obstajala že prej in ki zahtevajo ustavitve sovražnosti. Upravni uradniki zunanjega ministrstva se zavedajo, da so najprej vojaki in da so pripravljeni tudi z življenjem plačati vdanost svoji dolžnosti. Veliko števil njih je imelo čast, da so z orožjem v roki služili domovini, drugi pa dele vse trdote in nevarnosti bojev v raznih vojnih področjih, kakor tudi v tistih mestih izven meja, kjer so dogajajo pogosti srditvi strahovalni napadi nasprotnika. Nedavno smo videli v Tuniziji ministra Bolpieri in njegove sodelavce, ki jim je pretilo ujetništvo, ker niso hoteli zapustiti italijanske skupnosti, ki jim je bila poverjena v varstvo, pa so tako do zadnjega opravljali svojo dolžnost, enako kakor poprej člani razorožitvene komisije, ki je delovala v Maroku in Alžiru v trenutku nasprotnikove invazije. Razlaga o nedavnem političnem diplomatskem delovanju Italije ne bo dolga, kajti nanaša se le na kratko dobo treh mesecev, ki so pretekli od dneva, ko je Bastianini doletela čast, da ga je Duce poklical v zunanje ministrstvo. V tem času je prišlo do rimskega obiska nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa in takrat je bila dana priložnost, da se preresetajo skupna vprašanja in duhu popolnega sodelovanja in tesnega tovarštva, ki preveča odnose sile. Sledil je obisk predsednika madžarske vlade Kallaya, predstavnika najstarejšega italijanskega zaveznika, čigar prijateljstvo je bilo vnovič potrjeno v krvi, ki sta jo oba naroda prelivala na obrežjih Dona. Kot sad tega tovarštva duha v zvezi z oboroženimi silami, ki v družbi italijanskih in nemških vojakov bijejo boj proti sovjetski nevarnosti, je uradno odposlanstvo pod vodstvom senatorja generala Graziolija pretekli dni odšlo k maršalu Antonescu, voditelju vlade prijateljskega romunskega naroda, in mu izročilo veliki križ vojaškega reda Savojske hiše, katerega mu je podelil Kralj in Cesar. Te manifestacije ponovno potrjujejo polno miselno in delovno solidarnost, ki veže Italijo z vsemi njenimi zavezniki in katere v znamenju trojnega pakta bijejo isto bitko za obrambo idealov in skupnih načel proti skupnim sovražnikom.

Temeljno načelo

Poročilo senatorja Salate poudarja še posebej in po vsej pravici važnost sestanka med Ducejem in Hitlerjem meseca aprila v Salzburgu. O sestanku je že podal izjave državni podtajnik odboru za zunanje zadeve v zbornici, toda ponovno je bila poudarjena važnost osnovnega načela, pravega načela na tem sestanku, ki se ga hočeta Italija in Nemčija držati, da bi pripravili pogoje in potrebne možnosti za bodočo svetovno ureditev: večje sile ne bodo smele zatirati manjših držav niti izbrisati ali omejevati narodne samobitnosti manjših držav, marveč jamčiti svoboden razvoj vseh narodov in zagotoviti njihovo voljno sodelovanje. Ta načela — pa naj sovražna propaganda trdi to ali ono — so v resnici premočrno in notranje nadaljevanje naše zunanje politike, ki črpa svoja globoka izročila prav iz italijanskega narodnega duha. Naša politika je vedno branila načelo državljanstva, za druge kakor za nas, in si ni nikdar postavila za cilj svojega delovanja oblast ali zatiranje drugih evropskih narodov. Italija je bila prva v Evropi, ki se je dvignila proti ozemeljskim krivicam in pravnim neenakostim ter proti nasilju in zatiranju slabo zakrčkanih miroljubnih ženevskih narodov, s katerimi so večje sile, ki so kot zmagovalke izšle iz prejšnje svetovne vojne, obdelavale druge države. Duce je že tedaj pokazal in izpovedal, da je ravno v teh krivicah in neenakostih usodna klika sedanjega vojnega spopada. Anglosaške sile, ki se zdaj vojskujejo proti Evropi, so že od l. 1919 naprej vodile pravo in pristno politiko »gospodarskega napada«, s tem da so polagoma pritiskale s protekcionizmom, da so preprečile naseljevanje, da so postavile carinske meje in znašle pote za imperialno samoljublje. To zmotno ravnanje je priznal in prav tako označil celo ameriški državni podtajnik za zunanje zadeve Sumner Welles, ko se je nedavno v nekem govoru dotaknil povojnih nalog ter izjavil, da so prednostne pogodbe in stalno zviševanje carin prizadevale najhujše udarce obstoju samemu drugim narodov. To je povzročilo uničenje mednarodne trgovine, nesodelovanje in zmedo, ki sta ves svet spravila na rob gospodarskega poloma ter ustvarila pogoje za novo svetovno vojno.

Naši sovražniki so torej začeli priznavati krivdo in morajo zato tudi priznati, da je prva pravica in prva svoboda narodov ta, da imajo

tvorno priložnost delati in živeti, torej tisto, kar so nam vedno osporavali. Da bi svet živel v čistem miru, je potrebno, da se vprašanja politične svobode in gospodarske svobode rešita hkrati tudi na mednarodnem polju. Pravična razdelitev svetovnih dobrin je neločljivo povezana z načelom svobodnega razvoja in voljnega sodelovanja narodov. To so načela, v katerih je hkrati tudi izražen namen sklepov, za katere sta se odločila Duce in Hitler v Salzburgu. To so poteze bodočega evropskega reda, ki ustreza premočrni izročilu znanje politike fašizma in najde podlago v vojnih ciljih naše dežele. Ta je stopila v vojno ne s pretežno in bahavo težnjo, da bi vsilila določen politični red ljudstvom vseh plemen, marveč z vzorom resnične pravičnosti, z duhovnim pogledom na človeško enakost, ki je neposredno povezana z božjo besedo, kakor mi verujemo.

Število italijanskega prebivalstva je v 60 letih naraslo od 29 milijonov na 45 milijonov, hkrati pa so rastle sorazmerno tudi njene narodne potrebe, vendar pa od trenutka njenega zedinjenja Italija nikdar ni imela na razpolago tistih pridelovalnih sredstev, ki so ji bila potrebna, da bi lahko sodelovala v pravi neodvisnosti z drugimi narodi, ki so imeli taka sredstva v izobilju. Ta življenjska potreba našega naroda je vedno prevečala italijansko politiko od Cavourja do Mussolinija. Nihče ne more zanikati, da se je Duce lotil vseh sredstev, preden se je odločil za vojno, da bi našel rešitev italijanskega problema v okviru skladnega in širokega sodelovanja. Italijanski cilji so bili in so: svoboda dela in svoboda na morjih, ki obdajajo naše zemlje. To je bil cilj, ki je nagnil Italijane, da so se bojevali na Krimu, da so se usidrali v Rdečem morju, da so trpeli za Tunizijo, da so si osvojili Libijo.

Ducejeva trditev, da je Sredozemsko morje za druge pot, za nas pa življenje, je bila znova potrjena v junaški bitki, v kateri so se naši vojaki tolkli v Afriki 35 mesecev. Onstran tega morja leži življenjski pogoj našega naroda, ki njegove stvarne svobode še nismo dosegli.

Usoda Italije

Zakon življenjske potrebe nas je prisilil, da se moramo bojevati, in nas zdaj sili, da se branimo pred nasprotnikom, ki gleda na našo bodočo usodo samo kot na gospodarsko in politično sužnjost, temu pa bi sledil popoln notranji razkor. Taki usodi pa Italija neče podleči. Italija nima navade, da bi se odpovedala svojih časti, ki je edina prava dediščina siromašnih narodov: Italija ni nikdar prodala svoje časti ali z njo prekupčevala in od Novare pa do Pavia je vedno imela kralja in vojsko, ki jo je branila (živahno ploskanje, klici: Živel kralj!).

Sprčo strahovalnega vojskovanja naših nasprotnikov, ki menijo, da bi nas mogli spraviti do vdaje kakor kakšno uporno plemo, hočemo pokazati na trpljenje, ki ga je naše ljudstvo preneslo, da je postalo narod, in koliko je storilo za druge, še preden je mislilo nase. Evropa je danes na straži pred napadi dveh sil, ki se izdajata za zagovornici pravice in svobode, ter sta se zvezali z boljševizmom in slepem upanju, da bo pomagal njima, ne pa samemu sebi. Danes pa je sovjetski imperializem na pohodu po starih poteh slovanskega imperializma proti tistim morjem, ki jih anglosaške sile osporavajo sredozemskim narodom. Anglosaksonci danes sami teptajo — kakor smo nedavno videli v poljskem primeru — svoja lastna poročila in načela, s katerimi so hoteli opravičevati svoj vstop v vojno. Nihče naj ne bo presenečen, ko bo jutri videl Anglijo in Ameriko v novi vojni, da bi rešili Evropo pred boljševizmom, ali pa, kako se bo Rusija uprla anglosaksonu taboru, da si ne bi ta podvrnil evropskih držav. Pred tremi skupnimi tujsimi silami Amerike, Anglije in Rusije, ki nam grozijo vzeti vsako stvarno možnost odpora, vso duhovno silo in našo ponosno evropsko zavest, se mora Evropa braniti sama in s svojimi lastnimi silami, da bo ostala to, kar je bila doslej po Ducejevi besedi: »Vodnica in luč narodom«.

Sestanek z Lavalom

V okviru trdne odločnosti in čistega evropskega sodelovanja je prišlo pretekli mesec tudi do sestanka z Lavalom. Načela, ki sta jih Nemčija in Italija položili v temelj evropskega in svetovnega reda, so tudi osnova italijansko-francoskega odnosa. Nikjer ni sledu o želji po uničenju ali ponižanju Francije, pač pa le razumevanje za njene življenjske potrebe. Ako pa hoče sodelovati pri evropskem obnovitvenem delu, mora Francija razumeti nujnost žrtvovanja in prispevanja ne le v korist produkcije in vojnih naporov osi, pač pa mora začeti urejevati tudi vprašanja, ki so v odnosu do njenih sosed ostala še odprta. To je bistveni pogoj, kajti italijansko-francoski odnos bi lahko v okviru režima medsebojnega razumevanja postal važen kamen v zgradbi evropskega sodelovanja. Preden je Ekas Bastianini zaključil svojo razlago, je naslovil pozdrav na italijanske oborožene sile, ki so v najtrši bojih v Afriki vnovič potrdile slavo naših zastav. Odgovoril je nato na nekatera vprašanja senatorja Ballati in končal z zatrdilom, da je danes bolj kakor kdaj prej potrebna stvarna politika in stvarno ocenjevanje položaja ter hlastno pretresanje dejstev, ki uravnavajo zunanjo politiko tudi v razvoju vojaških dogodkov, v katere je zapletena vsa naša država: samo tako se lahko zagotovi priprava za bodočnost, ki ustreza žrtvam in tistem vzoru pravičnosti za vse narode, kakor ga je proglasil in hotel Duce. Kreposti našega naroda bodo kos okolnostim in ustrezale visokim izročilom našega rodu, ki jih ima in mora imeti v tem najvažnejšem trenutku, ko gre za usodo Italije.

Zaključek mladinskih športnih iger

Stadion na Vodovodni cesti, okrašen s prapori in tribarvnici, je sprejel danes ljubljansko šolsko mladino, prežeto s svežim športnim navdušenjem. Stopnišče ob areni je bilo polno učencev posameznih šol in njih učiteljev, ki so prisostvovali poleg udeležencev zaključnim tekmam, ki so se vršile v prvi polovici maja.

Bilo je vsega 120 atletov obeh spolov, ki so si priborili naslove mladinskih prvakov v posameznih panogah za tekoče leto.

Tudi častna tribuna je bila zasedena. Predstavnika oblasti je sprejemal podpoveljnik Cassani s predstojnikom tajništva Zveznega poveljstva, med tem ko so hierarhi GILL-a urejali vrste reprezentance na Stadionu.

Med odličniki na častni tribuni je bil osebno navzoč Visoki komisar; prireditvi so prisostvovali dalje general-poveljnik divizije »Alpskih lovcev« kot zastopnik ekscelence Gambare, Zvezni tajnik Orlandini, General-podtajnik Capurso, zastopnik škofa, general-poveljnik artilerije armadnega zbora, kvestor, vicekvestor, župan, šolski komisar

ter mnogi častniki in načelniki krajevnih ustanov. Tekmovalci z nekaterimi oddelki Balilla mušketirjev in tamburinov, so bili uvrščeni v prvih vrstah in so častno pozdravljali visoke goste.

Potek tekem. Prireditve so otvorili z dviganjem zastave. Ko so se tekme končale, so sodniki predstavili oblastem po tri prvake v posameznih panogah. Prvaki so se postavili na častni oder ob zastavi ter pozdravljali z rimskim pozdravom. Vsak je imel na sebi majico v barvi svoje šole. Istočasno je ob bobnanju tamburinov zaplapolala na koncu Stadiona zastava šole, ki je dala prvaka.

Tekme so se nadaljevale brezhibno po določenem sporedu; zmagovalci, katerih imena so objavljali potom zvočnikov v italijanski in slovenski, so bili deležni burnega odobravanja. Obred, ki je vzbudil veliko zanimanje zlasti med mladino, se je končal s snemanjem zastave.

Prihodnjič bomo objavili izide zaključka mladinskih športnih iger za I. XXI.

Naloge Nemčije

vojna je stopila v odločilno razdobje in pripravljeni smo voditi jo do zmage

Berlin, 20. maja. »Das Schwarze Korps« objavlja zanimive pripombe, v katerih pobija trditve sovražne propagande, češ da je gradnja atlantskega zidu, položaj na vzhodnem bojišču ter opustitve Afrike znak, da se je moč osi zmanjšala ter da se je os morala odpovedati ofenzivi in je bila prisiljena k obrambi. To da je znak slabosti, kajti sedaj imajo anglosaške sile pobudo v rokah.

Glasi SS oddelek pa pravi, da so stvari v resnici mnogo drugačne: »Nemčija je dosegla vse svoje cilje. Njena naloga je bila obstojati v ofenzivi vse dotlej, dokler ni prišla v njeno oblast vsa Evropa, tako da se lahko zmagovalno upira vsakršni sovražni grožnji. Nemški vojni program je bil popolnoma uresničen. Sedaj je sovražnikova naloga, da poskuša pregnati nemško vojsko iz njenih postojank. Smešno je govoriti o slabosti, kajti Nemčija se omejuje le na obrambo sadov svoje zmage. Nikdar ni n. pr. imela namena, priključiti si angleški imperijali Rooseveltu zanikati pravico do posesti Floride. Če z orožjem v rokah čaka za atlantskim zidom in ne sklepa načrtov za izkrcanje v Ameriki, tega še ne moremo smatrati za izraz zmanjšane vojne sile.« »Das Schwarze Korps« tako zaključuje: »Vojna je stopila v odločilno razdobje in pripravljeni smo voditi jo do zmage, ker imamo v svojih rokah ne le vse do-

bre karte za obrambo, marveč tudi še nekaj več.« »DAB« opozarja na te pripombe, iz katerih se izraža misel pristojnih nemških krogov glede nadaljevanja vojne. (Piccolo.)

Berlin, 20. maja. AS. Nekateri dnevniki še vedno polemizirajo s sovražno propagando, ki je sprožila nov val sovražstva proti Nemčiji. Pod naslovom »Organizirano zločinstvo nad otroki« zatruje »Börsen Zeitung«, da so začeli Angloamerikanci izvrševati grozna zločinstva, ki so jih v prejšnji vojni napačno naprtili Nemčiji. Glasi nemških oboževalnih sil nato navaja najnovejšo izjavo ameriškega poslanika Beyrona Woodwortha pred skupino tujih častnikov. Uničenje nemških mest po zavezniškem letalstvu mora doseči cilj, ki ga je dosegla angleška blokada leta 1918. Woodworth je nato dodal: »Smatramo, da je nemška mladina in z njo tudi otroci še bolj nevarna kakor vojaki, kajti glave nemških mladeničev so preproste in željo po nadoblasti in imperikalizmu. Zato je treba zelo iztehtati pri koreninjenju. Listi žigosajo z ognjevitimi besedami to značilno ameriško mišljenje, polno nezasičenega cinizma, kakršnega so sposobni washingtonski krogi, vrednega boljševeškega zaveznika in zločinskih brezbožniških društev.

Čas velikih bitk na vzhodu še ni nastopil

Berlin, 20. maja. AS. »Corriere della Sera« poroča: Čas velikih bitk na ruskem bojišču še ni nastopil. Tako odgovarjajo nemški vojaški krogi na nekatere glasove, češ da se pripravljajo važni nastopi na bojiščih pri Novorosijsku in Leningradu. Pri Novorosijsku naj bi Sovjeti že izvedli veliko ofenzivo in naj bi se jim celo že nasmajal uspeh: v resnici gre le za premikanje čet in za dovažanje artilerije. Nadalje poročajo nasprotni viri, da Nemci pri Leningradu organizirajo veliko ofenzivo. Tudi to poročilo ni točno. Resnica pa je, da je pred Leningradom prislopo novo težko in najtežje topništvo, ki je tako bombardiralo veliko sovjetsko mesto, da se še kaj takega doleži ni zgodilo.

Boljševiško poveljstvo izvaja nekaj ukrepov, iz katerih se da sklepati na bodoče dogodke. Pred polotokom Taman bodo Rusi verjetno obnovili boje, ker bi se radi polastili tega mostišča. Južno od Moskve pa do Kureka in Orla se tudi opažajo premiki. Sovražnik hoče verjetno bolj zaščititi moskovsko industrijsko področje in napasti nemško fronto. Pri Moskvi bodo Sovjeti mogoče obnovili propadlo zimsko ofenzivo in skušali zagotoviti mestu zveze, ki so že dolgo časa pretrgane. Verjetno bodo izvedli tudi sunek proti baltskim pokrajinam. Vendar pa nemški krogi ponovno opozarjajo, da so napovedi o velikih ofenzivah še preuranjene. Tako na sovjetski kakor na nemški strani se opaža le veliko pripravljanje.

Angleško-ameriški komentatorji zatrjujejo, da dobiva nemški vojni stroj na vzhodnem bojišču temeljite spremembe. To smatrajo iz tega, ker so Nemci vedno izkoriščali stare izkušnje in nastopili vsakokrat z novim orožjem. Pravijo, da so potrebne spremembe zaradi novih nemških tankov »Tiger«.

Evropo brani nepremagljiv zid

Berlin, 20. maja. AS. Nemški propagandni minister dr. Goebbels piše v članku »Das Reich«, da ima afriška celina sicer zelo velik pomen za gospodarsko bodočnost narodov osi, ni pa neobhodno potrebna za nadaljevanje vojne, katere edino središče je Evropa. Dokler sovražnik ne bo mogel na evropski celini zavojevati postojank, izgubljenih L. 1940, tako dolgo se bo moral smatrati za premaganega. Minister Goebbels nato pripominja, kako so bili dogodki v Tunisu bistvena posledica vprašanja

prevoza in ta problem bo popolnoma drugačen v primeru, če bo hotel sovražnik izvesti napad na evropsko celino. Sovražniku ne le da se ni posrečilo vdreti v življenjski nemški obrambni prostor, marveč je oddaljen od njega še po morju in ločen z močnim cementnim zidom orožja in ljudi. Dr. Goebbels zaključuje svoj članek z ugotovitvijo, da sovražnik sam ne veruje v možnost, da bo lahko premagal zid, ki brani Nemčijo in Evropo.

Majhna vojaška škoda pri napadu na nemške dolinske zapore

Berlin, 20. maja. AS. Glede učinka letalskega napada angleških letal na dve nemški dolinski zapori izjavljajo na pristojnem mestu, da je napad povzročil občutne izgube med prebivalstvom, dočim je škoda na gospodarsko-vojaških ciljnih lahkah in jo bo mogoče deloma popraviti v kratkem času. Razen tega pravijo, da tvorijo električne centrale, ki so dobivale pogonsko silo iz obeh zapor, le del vse nemške električne mreže in da sta imeli ti dve centrali predvsem nalogo pokrivanja potrebe po električnem toku le v primeru največje potrebe. Zato pa bo sijajen sistem medsebojne povezanosti nemških električnih central lahko brez težav nadomestil pomanjkanje energije, do česar je prišlo zaradi uničenja obeh zapor.

Berlin, 20. maja. AS. Na sestanku častnikov je odgovoril govornik nemške vlade na fantastične številke sovražne propagande o žrtvah pri napadu na dolinske zapore, da je bilo med civilnim prebivalstvom 370 mrtvih in 36 pogrešanih. Govornik je dodal, da je bilo število mrtvih tako majhno zaradi hladnokrvnosti in pripravljenosti straž, katere so pravočasno obvestile prebivalstvo in dale navodila za rešitev. DNB pravi, da je bilo pri tem ubitih 341 vojnih ujetnikov raznih narodov in da škoda ni dosegla tolikšnega obsega, kot so se ga epotečla ball. Spočetka so smatrali, da so žrtve večje, ker je del prebivalstva zbežal v višje kraje, takoj ko je zvedel za napad in mnogi pogrešani so se zdaj vrnili.

Novo čiščenje Bosne

Berlin, 20. maja. AS. V Bosni se je pred nekaj dnevi začelo obširno čiščenje krajev pred partizanskimi tolpami. Pri tem delu nastopajo oddelki vojske in skupine SS v sodelovanju s hrvatsko vojsko. Ta nastop bo zadal nov odločilen udarec komunističnim tolpam, ki delujejo tam po navodilih iz Moskve, kakor tudi ostankom srbske vojske pod poveljstvom Mihajloviča. Medtem ko nemške čete nastopajo v hribovitih predelu južne Bosne, pa nastopajo na drugih odsekih italijanske čete. Samo v boju, ki je trajal kratek čas, je padlo 400 roparjev, ostali partizani pa so odnesli pete v upanju, da se bodo izmuznili skozi obroč železa in ognja, ki se okrog njih čedalje bolj zožuje.

Rooseveltov sin Elliot žrtev letalsko-avtomobilske nesreče

Buenos Aires, 20. maja. AS. Iz Washingtona se je izvedelo, da je bil Rooseveltov prvorojeni sin polkovnik Elliot Roosevelt žrtev trka med nekim letalom in avtomobilom na letališču pri Alžirju. Poročilo pravi, da je strah povzročil v mladem Rooseveltu živčni napad. Drugi Rooseveltov sin James pa je že dolgo bolan. Bolezen si je nakopal pri službi v južnem Pacifiku in zdaj leži v neki bolnišnici v Santiju.

Cardena prispel v Madrid

Madrid, 20. maja. AS. Španski poslanik v Washingtonu Cardena je prispel v Madrid.

Ducejeve nagrade dvojčkom

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakonema Jakši Jakobu in Mariji iz Vranovičev št. 6, občina Gradac, ter Miklavčiču Antonu in Mariji iz Sp. Zadobrovo št. 20, občina Polje, ob priliki rojstva dvojčkov nagrade v znesku po 600 lir.

Sovražni bes nad prebivalstvom v Algheru

Alghero, 20. maja. AS. Jasen dokaz divjega besa sovražnih letalcev, ki poskušajo zlomiti moralno in odpornost sardinskega prebivalstva, je bil napad na mesto Alghero, omenjen v vojnem poročilu št. 1088. Napad je bil omejen izključno na stanovanjsko središče in so bili vsi vojaški cilji namenoma izključeni. Kakor da bi ne bilo dovolj jasnega luninega sveta, so sovražni letalci spuščali svetle rakete, da bi lažje videli svoje cilje. Ti cilji pa so bili: zgodovinska aragonska katedrala, škofijska palača in več deset civilnih hiš. Zadržanje prebivalstva pa je bilo vzorno. Škof mons. Ciuchini se ni hotel odstraniti iz podrtin svoje škofije in katedrale. Med nedolžnimi žrtvami novih barbarskih letalskih roparjev je šest otrok, ki so vsi sinovi skvadrista Nunzio Carija, očeta desetih otrok. Med ostalimi žrtvami so večinoma žene in otroci.

Tudi romunski tisk se zgraža

Bukarešta, 20. maja. AS. Bukareški listi objavljajo slike eksplozivnih predmetov, katere spuščajo ameriški letalci na italijanska mesta in fotografije otrok, ranjenih od teh predmetov. Listi izražajo enodušno zgražanje romunske javnosti ob poročilih o teh barbarskih činih ameriških letalcev ter s krepkimi izrazi obsojajo takšne gangsterske metode. Sprašujejo se, kakšno še bolj barbarsko in nesramno sredstvo bodo uporabili sovražniki po napadih na italijanske otroke, po bombardiranju odprtih mest, po napadu na civilno prebivalstvo in potem, ko so končno sovjetski zavezniki začeli pobijati vojne ujetnike.

Japonska letalska ofenziva

Tokio, 20. maja. AS. Močna skupina japonskih bombnikov in lovcev je danes zjutraj zgodaj napadla Liangšan v pokrajini Svan. Mestno letališče in drugi sovražni vojaški cilji so bili uspešno bombardirani. Japonska letala niso naletela na nikako obrambo in so se vsa vrnila.

Plebiscit madžarskega dijaštva

Budimpešta, 20. maja. AS. Velike množice madžarskega dijaštva so se z obudovanjem vrednim rodoljubnim zanosom odzvale vabilu vlade, naj se prostovoljno vpišejo v delovno službo. Ker je ministrstvo za narodno obrambo dobilo številne prošnje, je ustanovilo v raznih madžarskih pokrajinah 22 velikih delovnih skupin za mlade študente. Prostovoljna delovna služba se bo končala v začetku bodočega šolskega leta.

Kriza med begunskimi vladami v Londonu

Stockholm, 20. maja. AS. Poročajo, da se je začela širiti kriza med begunskimi vladami v Londonu. Izvedelo se je, da so bila zaradi napetosti med boljševiško in poljsko vlado prekinita pogajanja za domnevno poljsko-češko unijo v primeru prav tako pogojne zmage takozvanih združenih narodov. Kakor pišejo švedski dopisniki iz Londona, je ta prekinitev izzvala nove polemike in nezadovoljstva med londonskimi begunskimi vladami. Češki begunski minister Ribka je izjavil, da češka begunska vlada vzdržuje prijateljske stike s Sovjetsko Zvezo, kar je naravno tudi za Poljsko po božna želja. Čehi pa so jezni zaradi jasnih izjav takozvane poljske vlade, ki hoče obraniti vse pravice do tistega čehoslovaškega ozemlja, katero ji je bilo priključeno po sklepih monakovskega sporazuma.

Novega orožja proti podmornicam ni

Berlin, 20. maja. AS. V zvezi s poročili sovražne propagande, češ da Angleži in Amerikanci zadnje čase uspešno uporabljajo neko novo orožje proti podmornicam, je vojaški govornik v nemškem propagandnem ministrstvu izjavil, da doleži ni bil zapažen nikak viden uspeh, ki bi vsaj od daleč potrdil te glasove.

Žrtve sovjetskega napada na Varšavo

Varšava, 20. maja. AS. Uradno poročajo, da je bilo pri zadnjem terorističnem sovjetskem napadu na Varšavo med civilnim prebivalstvom 169 mrtvih, 118 težko ranjenih, 105 lahko ranjenih, 17 pogrešanih, 889 ljudi pa je ostalo brez strehe.

Sovjeti vohunijo na Švedskem

Stockholm, 20. maja. AS. Nova vohunska družba, ki je delala v korist Sovjetske zveze, je bila odkrita v Stockholmu. Doslej so aretirali nekoga tuja, katerega imena in narodnosti niso objavili in je bil neposredno odvisen od Moskve, ter dva švedska državljana, stara nekaj nad 20 let, neko žensko in nekoga mornarja. Ženska je bila zaposlena v nekem električnem podjetju, mornar pa je lahko dajal poročila o švedskih ladje-delnih ter industrijskih napravah. Švedska javnost je vznemirjena in razburjena, ker so zadnje čase tako pogosto odkrili sovjetske vohune.

Preskrba domačinstev in obračev z drvmi

Akoravno so bile celotne nakaznice za kurivo izdane že tekom meseca aprila, je odjem drv v mestnih skladiščih tako minimalen, da je morala mestna občina ustaviti dovoz drv in so bili transporti določeni za druga mesta. Za krite določene kvote je potrebno, da se prevzame in razdeli dnevno povprečno 20 vagonov drv. Ker pa je bil zaradi slabega odjema dovoz na nedoločeno dobo ustavljen, preti opasnost, da se v jesenskih mesecih ne bo moglo zadostiti zakasnelim strankam z dobavami drv in vnovčiti celotne nakaznice. V interesu redne preskrbe domačinstev opozarjamo, naj si obratni in gospodinjstva že sedaj preskrbijo celotne nakazne kvote drv, ker sicer mestni preskrbovalni urad ne more dati nikakega jamstva, da bo v jesenskih mesecih mogel staviti vsem potrebnikom potrebne količine drv na razpolago. Zato je nujno priporočljivo, da vsakdo izkoristi sedanje suho vreme in vkleti celoletno količino drv, ki mu po nakaznici pripada.

Možje in žene - starši!

V nedeljo, 23. t. m. ob 5 popoldne bodo po vseh župnih cerkvah v Ljubljani posveticke zakon-ciev-staršev brezmadežnemu Marijinemu Sre-u. Posvečenje tega naravnega stanu je pomembno, saj so družine celice, iz katerih se množi narod — in kaj je važnejše kakor to, da so te celice zdrave. Zdravo pa bodo, če bodo živele tako, kakor Bog hoče.

To so jedra, ki naj po Marijini priprošnji za-jeze razlivaajo se poplavo novega poganstva, kjer naj se goji ljubezen do čistosti, vnema za pravo krščansko življenje in apostolski duh, da bodo množice tistih, ki služijo Bogu, rasle po zaslugah in po številu.

Celi narodi so že spoznali vrednost posvečenja brezmadežnemu Marijinemu Sre-u, tudi nam Slovence je skoz vsa zgodovina bila velika priprošnja in vodnica in nam je tudi danes. Zato je to posvečenje v resnici veliko, posebno dejanje, najlepše dejanje Marijinega češčenja, ki ima za nas velik častni in večnostni pomen, saj je Marija v Fatimi določeno povedala, kakšnih velikih dobrin — čas-nih in večnih — lahko pričakujemo, če se bomo prav spokorili in posvetili brez-madežnemu Marijinemu Sre-u!

Posvetitev ni zgolj neka zunanja manifestacija, ampak le velika, pomembna, najvažnejša akcija — najpomembnejše dejanje vsega dobrega voljnega naroda za versko naravno obnovo življenja in mišljenja.

Če bomo torej to posvečenje prav razumeli, se bomo nanj radevolje čim temeljitje pripravili in ga-tudi ponavljali, zato, da bomo res postali vedno bolj Marijini in vse bolj sprejemljivi za njeno ljubezen.

Večkratno posvečenje ima tudi velik socialni pomen, saj dajemo zgled svojemu okolju. Mnogi pomisleki pred to posvetitvijo padejo pri marsikom prav zaradi plemenitega zgle-da, ki ga kažemo drugim.

Naj nihče ne misli, da je to posvečenje zanj pre-oddaljen cilj. Naj pridejo prav vsi, ki čutijo in spo-znavajo kako trljo je vse, kar ne sloni na božjih resneah in ki so voljni slediti klicu po pravem preporodu našega naroda.

V nedeljo, 23. t. m. se možje in žene — starši združimo v posvetitvi v župni cerkvi v zavetju Matere božje, ki nam ljubezno kliče, da nam želi pomagati, če se bomo k njej zatekli!

XIV. simfonični koncert

Po nekajtedenskem odmoru je priredil naš simfonični orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Sijanec od svoj XIV. simfonični koncert v tej sezoni. Spored, ki so ga izvajali, je bil eden od najbolj zahtevnih, kar smo jih v vrsti teh koncertov slišali. Mancinellijev odlo-mek »Beg za ljubljencev iz Chigoggia« iz suite »Beneški prizorci, prva točka sporeda, je pro-zorna, kapriciozna, v stilu scherza pisana sklad-ba rahlo programatična značaja; instrumen-tacija je izredno barvita. Orkester je v izvedbi dobro podal njen lahkotni značaj in prefinje-no barvitost.

Kot druga točka je bil na sporedu Rahmaninov klavirski koncert v c-molu. Solistični del je odigrala pianistka Rossana Orlandini-Bottai. Ze lanske leto, na njenem samostojnem klavirskem koncertu, smo jo spoznali kot prvostvorno umetnico, ki jo po tehničnih in po glas-beno izvajalskih sposobnostih lahko štejemo med prve pianiste, ki smo jih v zadnjih sezo-nah imeli priliko slišati. Iste vrline je poka-zala tudi letos v skupni igri klavirja in orkestra. Značilno je, da si je izbrala za svoj nastop ravno Rahmaninova, o katerem bi prič-a-kovali, da ji bo v dvojnem oziru tuj: po svojih narodnostnih značilnostih in po svojem pe-zantnem izrazu, o katerem bi mislili, da bi mu bila moška roka bolj pravična kot ženska. Pa mo-ramo reči, da je umetnica oba problema iz-vrstno rešila. Prav posebno dobro je podala zasanjanost drugega stavka: pa tudi silovita strastnost prvega in zmagovalna bliščoca tre-tjega stavka sta v njeni interpretaciji dobili pravičen izraz.

Čajkovskega šesta simfonija je tudi za naj-boljše orkestre trd oreh. Ze s tehnične strani gledano zahteva od orkestra veliko zmogljivost; poglavje zase je njeno edinstveno nastrojenje; raznolikost stavkov, plastičen izraz in oblikov-na izdelanost zahtevajo zlasti pri tej široko razpredeni simfoniji posebne pozornosti, da po-stane skladba tudi za poslušalca, ki je ni ve-likokrat slišal, kolikor toliko pregledna. Ne bomo rekli, da orkester vseh teh zahtev ni izpolnil, niti ne, da jih je izrpal od najvišjih možnosti. So bila mesta ali celi odstavki, ki so zadovoljili, rekli bi, stoodstotno, drugi pa zo-pet manj. Na splošno so bolj zvenela mesta, ki so pisana bolj prozorno (primerjaj zlasti drugi stavek); na nizkih, temno barvanih me-stih, ki jih Čajkovski tako ljubi (na primer takoj v začetku), pa tudi tam, kjer doseže zvočna nasičenost vrhunec ali nastopajo godala deljeno, bi si želeli zlasti v godalnih gostejše zasledbe; pripomniti pa moramo takoj, da tudi akustičnejše dvorane. V koliko so te zahteve trenutno izpolnjive, stavljamo izven debate.

Dirigent Sijanec, ki je spretno vodil kon-cert, je v prvi točki podčrtal njeno barvitost in gracioznost, v drugi njeno pezanost in divjo strastnost, v tretji njeno vseh nasprotij polno pestrost, zlasti njeno predsmrtno nastro-jenje. Pri klavirskem koncertu posebej je znal obdržati pravo razmerje med klavirjem in or-kestrom. Poslušalci, ki so v kar največjem šte-vilu obiskali koncert, so se z živahnim odobra-vanjem zahvalili solistini, dirigentu in orke-stru za njihovo izvajanje. M. T.

Drobne gospodarske

Bolgarski perutinarji v Zagrebu. Te dni je prispela v Zagreb posebna delegacija bol-garskih perutinarjev, da prouči delo Hrvat-skih perutinarjev. Prišlo bo do sodelovanja obeh držav na perutinarskem polju.

Nove mestne trošarine v Zagrebu. Mestna občina v Zagrebu je uvedla nekatere nove trošarine, dočim je nekatere obstoječe povišala. Zvišane so trošarine na pivo, vino, alkoholne in brezalkoholne pijače ter meso.

Novo francosko posojilo je bilo emitirano ta teden v znesku 15 milijard frankov, in sicer v obliki državnih blagajniških bonov po 3,5% obrestih, emisijskem tečaju 98,50 in amortiza-cijsko dobo 30 let.

Vremenska napoved (petek, 21. maja):

pretežno jasno, podnevi okrog 25°C in jugozahodnik. Sobota, 22. maja: jasno, pričakovati moremo vpad deževnega vremena.

Droblne novice

Koledar

Petek, 21. velikega travna: Feliks Kantali-
ški, spoznavalec; Andrej Bobola, mučenec.
Sobota, 22. velikega travna: Emil in Kast,
mučenca; Rita, vdova; Roman, opat.

Starši!

V nedeljo, 23. t. m., pohitite izkazat priznanje
ljudskošolski mladini, ki hoče z veliko Marijansko
akademijo, ki bo ob 11 dopoldne v uniojski dvor-
nani, dokazati svoje sposobnosti in svoja prizade-
vanja za pravi duhovni preporod slovenskega na-
roda!

Sporod akademije je skrbno izbran, pešter in
učinkovit, tako da lahko rečemo, da je naša ljud-
skošolska mladina redkokdaj pokazala kaj podob-
nega. Priprave za akademijo vodi znani prijatelj
in vzgojitelj mladine g. župnik p. Krizostom Seko-
vanič. Vstopnice se daje v predprodaji v trgovini
Sfiligoy.

Zgodovinski paberki

21. velikega travna:

L. 1809. je nadvojvoda Karel v dva dni tra-
jajoči bitki porazil Napoleona pri Aspernu in Es-
slingenu, ko je skušal prekoračiti Donavo. Marmon
zatrjuje, da bi bili mogli takrat Avstrijci francosko
armado popolnoma uničiti; toda nadvojvodi Karlu
se je zdelo tako čudopolno in izredno, ker ni bil
od obdobja Napoleona premagan, da je sko-
raj sam dvomil nad lastno zmago; kaj šele da bi
se drnil napravliti bojem odločen konec. Karel
svojega uspeha ni znal izrabiti, čutil se je tudi
prezabljen in je zato čakal na ojačenje s četami
nadvojvode Janeza, ki se je pri ogrskem Gjuru
dne 11. junija zapletel v nesrečne boje z armado
podkralja Evgena. Dobrih šest tednov je minilo,
ne da bi nasprotnika pred Dunajem kaj važnega
ukrenila. Napoleon, ki ga je poraz pri Aspernu
hudo bolel, se je na novo bitko temeljito priprav-
ljal. Pri donavskem otoku Labavi je napravil most
čez reko, pridružil si Evgenovo armado in udaril
čez Donavo s približno 180.000 možmi in 600 topovi.
Preden je mogel prihiteti obnavljajoči se Janez
s svojimi 40.000 možmi, ki so stali takrat v bližini
Bratislave, je izsilil Napoleon 6. julija bitko pri
Wagramu, ki je uničila avstrijske upe in obnovila
Napoleonovo slavo. Nekaj dni kasneje je Karel
ponudil francoskemu cesarju premirje, ki so ga
v Znojmu tudi podpisali. Končnoveljavna ugotovi-
tev mirovnih pogojev pa se je zaradi visokih Na-
poleonovih zahtev zavlekla za tri mesece. Zdelo se
je že, da izbruhne nova vojna, ko sta se slednjič
nasprotnika le pobotala v Schönbrunn. Po dolo-
bah tega miru je izgubila Avstrija tretjino svojih
dežel: Solnograd in kos Gornje Avstrije je dobila
Bavarska, večino zahodne Galicije so priključili ve-
likemu vojvodstvu varšavskemu, z manjšim delom
na vzhodu okrog mesta Tarnopola je bila poplačana
Rusija za svojo nevtralnost. Zase pa si je izgovoril
Napoleon vse avstrijske pokrajine na jugu ob mor-
ju: Gorizijo, Trieste, vso Kranjsko z Istrijo, beljaško
kreešjo na Koroskem, s tirolskim delom Puštriške
doline in Hrvaško na desnem bregu Save ob Brežic
pa do turške meje v Bosni. Te pokrajine je Napo-
leon združil z beneško Istrijo in Dalmazio, ki jih
je odcepil od italijanske kraljevine, v »Ilirske
provincije«.

— Občni zbor Društva stanovanjskih najem-
nikov Ljubljanske pokrajine bo v nedeljo, dne
6. junija 1943, v društveni pisarni v Ljubljani, Wol-
fova ulica 10/II. — Event. predloge je dostaviti
upravi pisemno vsaj osem dni pred občinim zborom.
Dnevni red je razgrnjen v društveni pisarni. Na
razna vprašanja se članstvo obvešča, da društvena
pisarna redno posluje ob sobotah od 16. do 17. ure.
V tem času lahko članstvo dobi vse potrebne infor-
macije itd. brezplačno! Zaradi popolni splošnega
značaja in plačila članarine, ki jo je poravnati pred
občinim zborom, posluje blagajnik dnevno od 9. do
12. ure, ki sprejema tudi prijave novih članov.
Podaljšanje stanovanjske zaštite, ki jo je društvo
izposlovalo ob vsestranski podpori v poštev pri-
hajajočih uradov in organizacij, je velika korist
za pripadnike vseh etanov, posebno manj imovitih
slojev, katerim je društvo po svojem programu
v prvi vrsti namenjeno. Da bo moglo društvo v
celoti izvršiti svojo nalogo, se vse članstvo naproša,
da redno prijavljuje v društveni pisarni vsako prosto
stanovanje, da ob vsaki priliki priporoča pristop
neveljanim najemnikom in z rednim plačevanjem
članarine ter prostovoljnih prispevkov pomaga dru-
stvu do rednega obstoja in čim večjega razmaha.
Stanovanjski najemniki, ako hočete, da bodo vaše
prave in interesi zares v polni meri zaščiteni,
pristopite k društvu čimprej, kajti v skupnosti in
enotnosti gledanja naših problemov je naša moč in
naš prosep in kar je glavno, zaštita naših družin.

— Lepo vreme traja že 10 dni. Splošen vre-
menski pregled za prvo in drugo dekad tega
meseca nam pokaže prav zadovoljivo sliko. V
drugi dekadi nismo imeli veliko dežja. Ze de-
set dni traja lepo vreme. Le v nedeljo, 16. t.
m., je za nekaj minut porosilo z neba nekaj
kapljice dežja, toda te padavine moremo upo-
števat le pri vremenskem računu, vrtnar in
poljedelec je ne moreta uvaževati. Je velika
potreba po novem dežju. Sedaj smo v času

polne lune, ki je nastopila ponoči. Računati je
treba še z lepim vremenom. Niso pa izključene
lokalne nevihte, kakor so bile v nedeljo okoli
Kamnika. V sredo proti večeru se je močno
zoblačilo in mnogi so se veselili, da bo najbrž
ponoči začelo deževati. Zato so nekateri opu-
stili zalivanje svojih gredic in njiv. Oblaki
pa so se čez noč razgnali in v četrtek zjutraj
je bilo lepo jasno, brez megle. V sredo je bil
dosežen maksimum +22,2°C, v četrtek zjutraj
minimum +8°C. Barometer se je v četrtek zju-
traj začel lahno dvigati. Stanje zračnega tlaka
767,8 mm.

— Bob — moderna rastlina v Ljubljani.
Mali pridelovalci v Ljubljani, pa tudi pravi
kmetje, saj Ljubljana še vedno šteje okoli 250
kmetij, so letos zasadili znatne količine boba,
in celo na Muzejskem trgu in okoli opere ga
vidimo zasajenega. Bob je prastara slovenska

rastlina in pred dobrim stoletjem so naši kmeč-
ki ljudje živeli bolj od boba in prosa kakor
pa od krompirja. Bob je v Evropi domača rast-
lina, izpodrinil pa ga je v zadnjih stoletjih fi-
zol, ki je doma v Južni Ameriki. Sedaj sade
bob v večjih množinah kvečjemu še v Loškem
potoku in v Loški dolini. Da so letos Ljubljani-
čani zasadili toliko boba, je vzrok dvojen: prvič
bob ne potrebuje natiča, ki je drag in ga je
težko dobiti, saj so fiziološki prekle sedaj po
1,50 lire kos, prej so bile pa še dražje, drugič
pa je bob zelo rodovit. Iz enega zrna zraste
steblo, ki daje tudi do 30 in več plodov. Bob
ne potrebuje enako kakor fižol in grah biev-
skega gnoja, zahteva pa trdno suho zemljo, ki
je je največ v Dolenjskem in na Krasu. Na
Barju uspeva bob izvrstno samo na tako ime-
novani trdnini, to je na stari zemlji, ne pa na
novini, to je zemlji, ki je bila pridobljena
pri osuševanju. Naši ljudje ne čislajo več tako
boba temveč bolj fižol za hrano, ker ima bob
debelo kožo in je težko prebavljiv. Zanj je
potraben res močan želodec. — V Ljubljano
je bil ta teden pripeljan en vagon goriškega
boba, ki so ga branjeve prodajale po pet lir
kilogram v strokih. Ljudje so radi segali po
njem.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Z Gorenjskega

Solsko delovanje v radovljiskem okrožju. Go-
renjski tednik poroča, da se je v zadnjih dveh letih
lepo uredilo solstvo v radovljiskem okrožju.
Seveda je bilo to mogoče le s pomočjo znatnega
števila učnih moči, ki so prišle s Koroske, Solno-
grške in celo z Dunaja. Sedaj je pouk že na vseh
šolah okrožja, razen na dveh oddaljenih gorskih.
namreč na Koprivniku in na Gorjušah. Večina
učiteljev in učiteljic uči po dva razreda. Težko
je bilo nekatere šole primerno opremiti. Učitelji
poleg šolskega dela vodijo v poznem popoldnevu
skoraj povsod tudi poklicno šolo, na večer pa
imajo še jezikovne tečaje za odrasle.

Davčne razmere v radovljiskem okrožju.
Okrožni davčni urad v Radovljici je bil ustanov-
ljen v maju 1942 in upravlja obrtni in službeni
in državljanski davek ter davek na pižamo za 19
občin radovljiskega okrožja. Od 1. aprila letos ob-
ravnavajo tudi zemljiški in hišni davek, hkrati urad
upravlja okrožne samoupravne davke, tako lov-
ski davek in zemljiško-pridobinski davek. Po sta-
tistiki davčnega urada je v radovljiskem okrožju
okrog 1400 obrtnih delavnic. Od teh je 770 davčno-
obveznih. Službeni davek pobirajo v občinah
Jesenice, Kovor in Trzin. Državlanski davek je
predpisan 2160 osebam, ki opravljajo samostojne
poklice. Davek na pižamo plačuje 285 obratov. Spi-
sek zemljiškemu in hišnemu davku zavezanih
oseb dosega 14.000 imen.

Zborovanje v Naklem. Pred nedavnim je bil
v Naklem zbor krajevnih funkcionarjev. Udeležil
se ga je tudi okrožni vodja Kuss iz Kranja. Kra-
jevni vodja Sešark je razpravljal o teh važnih
zadevah kraja. Na zborovanju se je poslovil tudi
vodja celice Resman, namesto njega pa je bil
uveden v posle Jerjav.

S Spodnjega Štajerskega

Neizprosen boj proti komunističnim ban-
ditom. Mariborski dnevnik prinaša 19. maja
uvodnik pod naslovom »Umor na ukaz«. Članek
je napisal inž. Siegfried Tremel, ki obravnava
splošna katinska grozodejstva in nato prehaja
na izrodke komunizma na Spodnjem Štajer-
skem, ki so se pojavili po 22. juniju 1941. Član-
kar pravi, da so se tedaj pojavili komunisti v
najrazličnejših delih bivše Jugoslavije, kjer so
poskušali motiti red v ropi in umoru. Odmevi
tega početja so se pojavili tudi v nekaterih de-
lih Spodnjega Štajerske. Ker so že takoj splošna
bili storjeni vsi potrebni ukrepi in ker se je
spodnještajersko prebivalstvo vedlo neoporečno
pod jasnim vodstvom štajerske domovinske zve-

ze, je bilo vplivno območje teh komunističnih
banditov krajjeveno omejeno na le nekaj odse-
kov. Poskus banditov, skriti se za nekakšno
osvobodilno fronto in tako zapeljati prebival-
stvo se je popolnoma ponesrečil. Danes tudi
najširša javnost jasno ve, da so tako imeno-
vani »partizani«, pristaji tako imenovane »osvo-
bodilne fronte«, navadni komunistični morilci,
ki ubogajo le povelja iz Moskve z namenom,
da bi tudi tu uvedli judovsko-boljševistični si-
stem, ki je že milijonom prinesel strašno smrt.
Nato člankar navaja listino, ki je bila odkrita
in ki vnovič gornje trditve potrjuje. Je to za-
puno povelje poveljstva dolomitskega odreda
št. 416 z dne 3. februarja 1943, ki ga je poslal
politični komisar v štabu I. bataljona »Ljube
Sercejač«. V tem povelju naroča politični ko-
misar Fric Novak, naj se ustanovijo komisije
za izpraševanje partizanov in naj se vsi tisti,
ki ne vedo nič o zgodovini komunizma in zato
nimajo zanimanja, likvidirajo. Likvidacija pa
naj se izvrši tajno. Člankar poudarja, da iz te-
ga povelja jasno izhaja, da je vodstvo banditov
čisto komunistično in da se opravljajo »likvi-
dacije«, t. j. pobijanje prebivalstva, ki komuniz-
mu ni naklonjen, kar na ukaz. Pisec navaja
dalje, da je bil fotografski posnetek tega bol-
ševskega zločinskega ukaza objavljen v bro-
šuri, ki je izšla v Ljubljani pod naslovom »V
znamenju Osvobodilne fronte« in dostavlja, da
je tudi štajerski tednik objavil ta fotografski
posnetek in da so bile te slike izobešene tudi
v različnih razstavnih omarah. Pisec nadaljuje,
da se zato noben pošten človek ne more dru-
žiti s temi temnimi elementi, ki ropajo in mo-
rijo, če jim tako naročajo krvočolčni kolovodje
iz Moskve. Končno pisec pravi, da je bila na
Spodnjem Štajerskem že cela vrsta takih bol-
ševskih plačancev uničena in da ostane tudi
za vnaprejšnje geslo za nadaljnje delo: dokončno
in neoporečno uničenje slehernega bandita, ki
se skriva v kakršnem koli kotičku lepe Spod-
nje Štajerske.

Tečaj bramborskih voditeljev v Gornjem
gradu. Drugo soboto in nedeljo v maju je bil
v Gornjem gradu tečaj bramborskih voditeljev.
Vsega skupaj se je udeležilo zborovanj 72 vo-
diteljev, ki so soboto posvetili politični izobra-
zbi, v nedeljo pa so imeli strelne vaje. Godba,
ki je prišla iz Celja, je v nedeljo dopoldne
priredila javen koncert, ki ga je še ponovila
v nedeljo popoldne.

Hude nesreče. 26 letni premikač Friderik
Mlakar iz Studencev pri Mariboru je po ne-
sreči zašel z roko med odbijača tovornih va-
gonov. Z zdrobljeno desnico in zmečkan roko
so ga prepeljali v bolnišnico. — Kmet Jakob
Minarič iz Obreča pri Središču ob Dravi je za-
gal na cirkularni drva in mu je pri tem, ve-
lika trska z vso silo odletela v desno oko.
Zdravi se na kliniki v Gradcu.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli 62 letni
gostilničar in lastnik hotela Maksimilijan Plavc,
vodja krajevne skupine Maribor I. Adolf Bla-
žič, v Zagorju je umrl upokojeni ravnatelj
konzuma Melhior Čobal, v Slov. Bistrici je
umrla 2 in pol letna Inge Neubolz, v bojih na
kubanskem mostiču je padel narednik v pol-
ku gorskih lovcev Albert Riedenaue, doma
iz Spodnjega Štajerskega. V Ptujju je umrl 64
letni Janez Benedikt, v Budinji 63 letni Tomaž
Horvat, v Stukih 83 letni Janez Lenart, pri
Sv. Mariji na Gori 75 letni Janez Pislak, pri
Sv. Tomažu pri Ormožu 27 letni Konrad Le-
skovar.

Iz Hrvaške

Književne in umetniške nagrade hrvaške pro-
svetnega ministrstva. Glavno ravnateljstvo za na-
rodno prosveto v prosvetnem ministertvu v Zagrebu
je za to leto razpisalo več nagrad za najboljša
umetniška dela, ki so bila prvič izdana, razslav-
ljena ali izvajana v času od 10. aprila 1942 do
10. aprila 1943. Nagrade so sledeče: za najboljšo
pesniško zbirko je določena nagrada 25.000 kun,
za knjigo novel, potopisov ali ostalo umetniško

Pred izvedbo H. Sattnerjevega oratorija »Vnebovzetje B. D. M.«

Delo, ki je letos na sporedu Opere, je bilo
prvič izvajano v marcu, leta 1912, pod vodstvom
Mateja Hubada. Doživelo je velik uspeh, kajti štiri
izvedbe oratorija v enem samem mesecu so po-
menile v tistem času za malo Ljubljano izredno
veliko.

Sattnerjev oratorij »Vnebovzetje«, je menda
eden izmed prvih slovenskih, če ne sploh prvi.
Do tega svojega dela je bil znan Sattner kot skla-
datelj raznih cerkvenih kompozicij. Med njegove
posebno znane skladbe spada tudi njegov oratorij
»Jeftejeva prisega« po besedilu Simona Gregor-
čiča.

Hugolin Sattner je pokazal v »Vnebovzetju«
vse svoje skladateljske vrline: je odlični melodič-
ni, bogato inveniio, umrjen in mehak v harmoni-
jah, lirični in dramatični deli se v oratoriju sreč-
no menjavajo. Oratorij je pester, njegov zborovski
part je obsežen in hvaležen a ne lahek. Brez dvo-
ma bo delo tudi to pot vzbudilo zaslužno zana-
manje, izvajano bo v prvotni obliki.

Prvi del obsega: Uvod, samospev za bariton,
samospev za sopran, (Marija), mešani zbor, samo-
spev za bariton, ženski zbor, samospev za sopran
(Marija), mešani zbor in kot zaključek: sopran,
samospev in mešani zbor.

Drugi del vsebuje: bariton, samospev, bas, sa-
mospev, mešani zbor, tenor, samospev, ženski zbor,
moški zbor, četverošpev, dvospev: sopran-tenor,
mešani zbor, sopran-samospev in mešani zbor.

Tretji del: tenor: samospev; simfonien sta-
vek; mešani zbor; sopran, samospev; mešani zbor;
sopran, samospev; mešani zbor; sopran, samospev;
bas-recitativ; violinski solo; mešani zbor in četve-
rošpev.

Kot solisti bodo nastopili: Heybalova-sopran,
Golobova-alt, Lipušček-tenor, Dolničar-bariton,
Lupša-bas, Dirigent: Anton Neffat, aranžman in
scena: Robert Primožič, zborovodja: Rado Simo-
nič.

prozo 25.000 kun, za najboljši roman 30.000 kun,
za knjigo esejov ali monografijo iz področja hrva-
ške književnosti odnosno iz znanosti o književnosti
20.000 kun in za najboljšo mladinsko knjigo 10.000
kun. Za najboljšo slikarsko delo je določena na-
grada 20.000 kun ter prav toliko za kiparsko. Za
opero, oratorij, simfonijo ali glasbeno-scensko delo
bo podeljena nagrada 30.000 kun, za orkestralno
ali komorno delo 20.000 kun, za najboljšo glaso-
vniško delo 10.000 kun, za zbirko narodnih ali
umetnih pesmi za en glas s spremljavo 5000 kun
in za najboljšo zbirko pesmi za zbor 10.000 kun.

Iz Srbije

Zadruga — važen činitelj v obraniti srbske-
ga kmečkega posestva. Pod okriljem nemške
znanstvene akademije v Beogradu je imel tamoš-
nji vseučiliški profesor Zivojin Perić te dni
predavanje o zaštiti kmečkega posestva v Srbiji.
V svojem predavanju je omenjal, da je za to za-
ščito v Srbiji skrbela dolga stoletja zadruga, ki je
dajala vsem družinskim članom moralno, soci-
alno in gospodarsko vsebino. V njej je moralne-
herni član zadruge predrediti vse svoje želje in
težnje potrebi skupnosti. Zadruga je zato tudi
močno ovirala razbijanje kmečkih posestev. Njen
tozadnevni vpliv je pa precej padel, ko je bila v
začetku 19. stoletja podana zakonska možnost za
razdeljevanje kmečkih posestev, posebno še po-
tem, ko ni bila določena nobena meja, preko ka-
tere kmečkih posestev ne bi bilo več mogoče de-
liti. Po predavanju se je o tem vprašanju razvila
živahna razprava, v katero je posegel tudi srbski
minister za narodno gospodarstvo dr. Milorad Ne-
deljković, ki je poudarjal, da se z vprašanjem za-
ščite kmečkih posestev sedaj bavijo vsi evropski
narodi. Nekateri so ga že zadovoljivo rešili. Za
srbsko zadrugo pa pravi, da je v preteklosti brez
dvoma odigrala važno vlogo, t. j. predvsem v
času, ko se posameznik še ni mogel tako lahko
prebiti skozi življenje. Pri rastočem številu pre-
bivalstva se je po pozneje zadruga pokazala prej
kot ovira za razvoj gospodarskega življenja, kot
pa njegova pospeševalnica. Zato je veliko vpra-
šanje, če bi take zadruge, ki so sedaj v Srbiji,
skoraj že popolnoma izginile, mogle v sedanjem
času še odgovorjati svojemu namenu. Vsak čas
ima namreč svoje gospodarske oblike. Na mesto
prejšnjih zadrug je stopilo zadružništvo, ki je
močno razvito predvsem v podeželju. Po mnenju
dr. Nedeljkovića je treba predvsem podpirati in
pospeševati razvoj zadružnih organizacij, ki vrše
veliko nalogo prejšnjih domačinskih zadrug, svo-
jim članom pa vendar prepuščajo veliko možnost
za individualno izživeljanje in delovanje. Po Ne-
deljkoviću izjavi je Srbija tudi dežela majhnih
kmetov. V njej ima nad 75% kmetov pod 5 hekt-
arjev zemlje za obdelavo. Vsi ti kmetje se s pri-
delkom svojih njiv ne morejo preživeti, ter mo-
rajo hoditi na delo bodisi k premožnejšim kmeč-
kom ali pa v tovarne. To stanje srbskega kmečke-
ga gospodarstva je privedlo tudi do znane preza-
dolitve pred sedanjim vojno. Odpraviti pa bi se
dalo — tako priporoča dr. Nedeljković — s temi
ukrepi: Takoj je treba zaščititi kmečko posestvo
in preprečiti vsako še nadaljnje cepljenje in
razdeljevanje. S pridobitvijo nove zemlje je treba
povečati obseg sedanjih kmetij, kar je mogoče
doseči z velikimi zboljševalnimi deli. S smotrni-
m gnojenjem je treba dvigniti tudi sedanjí pridelek.
Važno vlogo pri tem vprašanju igra tudi natranja
kolonizacija.

Drobna ljubljanska kronika

Stolna kongregacija za akademike bo
imela v petek zvečer ob 7.15 sestanek kot
pripravo na posvetitve Marijinemu Sreči, ki bo
na naslednje jutro ob 7. v kapeli Alojzije-
višča skupaj s sv. mako in sv. obhajilom.
Posljam prav vse članice, da se gotovo
udeležijo sestanka in posvetitve. Opozorite
druga drugo. V nedeljo, 22. t. m., pohitite
izkazat priznanje ljudskošolski mladini, ki
hoče z veliko Marijansko akademijo, ki bo
ob 11 v uniojski dvorani, dokazati svoje
sposobnosti in svoja prizadevanja za pravi
duhovni preporod slovenskega naroda! Spo-
red akademije je skrbno izbran, pešter in
učinkovit, tako da lahko rečemo, da je naša
ljudskošolska mladina redkokdaj pokazala kaj
podobnega. Priprave na akademijo vodi
znani prijatelj in vzgojitelj mladine g.
župnik p. Krizostom Sekovanič. Udeležite
se te velike in priščne Marijine proslave
v čim večjem številu, tako da bo uniojska
dvorana polna. Vstopnice se daje v pred-
prodaji v trgovini Sfiligoy. Zlasti večje sku-
pine naj si pravočasno oskrbijo vstopnice.
Dekliška zborovska igra »Sr. Cecilije«
ki jo je napisal znani veliki filmski
režiser J. Boon C. S. R., bo pri nas upri-
stevljena prihodnji teden, 24. in 26. maja, ob
7 sivec v franciškanskem gledališču v nizu
predstav, ki jih pod pokroviteljstvom kno-
skofofa dr. Rožmarna prireja škofijski od-
bor prvih petih sobot. Vstopnice so v pred-
prodaji pri Sfiligoyu, Franciškanska 1.
Te dni vas bodo obiskala dekleta, ki
prodajajo vstopnice za Marijanske pred-
stave in akademije pri prihodnjem tednu. Pro-
simo vas, da ne zavrnate mladega prizade-
vanja.

Vodstva po naših razstavah so se s
pridom uveljavila. Zato bo tudi po razstavi
nad Jakičevim paviljonom, kjer razstavljajo
70 del Kalin, Kregar, Musič, Omerša,
Putih in Sedaj imel v nedeljo, 23. t. m.,
ob 11 vodstvo predstavlja DŠLU prof. Saša
Santel. Razstava bo prav gotovo zelo zani-
mliva. Razstava v Jakičevem paviljonu
je odprta dnevno od 9.30—19.

Dijaki-tnje 9. in 4. razredov gimnazije
ter 4. razredov mešanske šole prijavljajo se
za posebne instrukcije v predmetih za malo
maturo. Ločeni oddelki po šolah in razredih.
Učni honorar nizek. Poučevanje profesorji,
strokovnjaki. Vpisovanje še ta teden. Infor-
macije in prijave dnevno dopoldne od
9—12, popoldne od 4—6: Specialne strokovne
instrukcije za gimnazije in mešanske šole.
Musilovljevi (Kongresni) trg 2, II. nad-
stropje. Središče mest!

Milost božja je tista žarka luč, ki z
nadnaravnim sijem ogreva naše človeško
prizadevanje, mu daje moč in ga plemen-
iti v brislokih dnevnega življenja. Tudi
Jakob, preprost kmečki fant, zarobenec
hekeri zakupnika Verena Violane, nam s
svojo prisrčno in človeško pojavo priča, da
Bog vedno po svoji neumljivi volji naša
dejanja uravnava v naše dobro. Jakob je
navkljub temu, da ga pekoče žre bolečina
njemu neumljivo Violane žrtve, spoznal
viszvenost nenege trpljenja in ožarjen z
milostjo krenil na pot, ki vodi k sreči božje
lojnice. Velikostno katoliško dramo »Zna-
njenje Marijine« bodo od 23. maja naprej
uprizarjali v franciškanskem gledališču.
Obisk te Paul Claudelove umetnine so po-
sebo priporočamo našemu dijstvu. Ker je

povpraševanje po vstopnicah zelo veliko,
prosimo, da si jih oskrbite v predprodaji
pri Sfiligoyu, Franciškanska ulica 1.

Grah in čebula na trgu. V Ljubljano je
te dni pripelala večja pošiljka strošjeve
graha. V četrtek so ga branjevali prodajali
na Vodnikovem in Pogodarskem trgu po 3
lir kilogram. Grah je šel še dobro v pro-
met. Pripelja je tudi pošiljka italijanske
letošnje čebule, ki so jo prodajale neka-
tere branjevalce.

Nevaren kokosli tat obsojen. Pred ma-
lim kazenskim senatom ljubljanskega okro-
žnega sodišča je bil v sredo obsojen zaradi
petkratnega zločina vplodne tatvine sam-
ski delavec, 33 letni Alojzij Bekš, na 1 leto
in 8 mesecev strogega zapora. Dober mesec
dni, v času od 13. marca do 10. aprila do
jutra na tiho nedeljo, je obsojeni vložil v
5 kološnjakov za Bežigradom ter rejcem
kokoši odnesel skupaj 23 lepih kokoši, 2 pe-
telina in 3 jarkve v vrednosti do 3000 lir.
Bekš je tatvino prejel, samo izvorjatelj
se je, da so bili povod kurmi odprli, ne
na zaklenjeni in da so bila tudi vrata na
vrtove odprta. Sodnik mu tega niso ver-
želi, ker je znano, da vsi rejci malih ži-
volj pravilno zapirajo svoje hleve in ko-
lošjake. Obsojenec je kokoši prodal, na
tudi sam si je ob nedeljah in praznikih pri-
voščil kurjo pečenico in juhu.

Ponesrečen v Ljubljani. Južina Jo-
žek, 4 letni mlajrjev sin, je padel in si
zlomil desno nogo. — Matilda Čosnova, 17-
letna zidarjeva hčerka, si je pri padcu moč-
no poškodovala desno nogo. — Krvavik Ru-
dol, 20 letni železniški zaviratelj, je padel in
si zlomil levo nogo. — 55 letna služkinja
Francka Grumova si je na zlomila levo
roko. — 74 letna zabeznika Ivana Gregori-
nova je padla s stola in si zlomila levo
roko.

Gledališče

Opera:
Petek, 21. maja: Zaprti.
Sobota, 22. maja: ob 18: Vnebovzetje B. D.
M. Oratorij za soli, zbor in orkester.
Premiera. Red Premierski.
Nedelja, 23. maja, ob 17: »Traviata«. Izven.
Cene od 23 lir navzdol.
Ponedeljek, 24. maja: Zaprti.
Drama:
Petek, 21. maja, ob 15: »V času obiskanja«.
Zaključena predstava za solsko mladino.
Sobota, 22. maja, ob 18.30: »Veliki mož«. Izven.
Nedelja, 23. maja, ob 15: »Primer dr. Hir-
nase. Izven. Zlžane cene od 15 lir navz-
dol. — Ob 18: »Jorileva hči«. Izven.
Cene od 20 lir navzdol.
Ponedeljek, 24. maja: Zaprti.
Zaključena predstava za solsko mladino
v petek, 21. t. m., ob 15: E. Gregorin »V ča-
su obiskanja«, pasijonska drama v šestih
slikah. Osobe: Marija — Sitarjeva, Jezus —
Gregorin, Janez — Verdonik, Peter — Bra-
tina, Juda — Nakrat, Magdalena — Snel-
nova, Jožef iz Arimateje — Tiran, Niko-
dem — Plut, Kaifa — P. Kovič, Aminadab
— Rastresen, Gamaliel — Presetnik, Joda
— Gornšek, Sadok — Lipah, Levi — Blaž,
Amos — Brezgar, Ponež Pilat — Peček,
Petronij — Drenovec, Veronika — Simčič,
scenograf inf. E. Franz, scenična glasila
prof. M. Tomc. E. P. u občinstvo opozar-
jamo, da je za to predstavo ostalo še ne-
kaj parternih in ložnih sedežev ter stojališ-
ki so na razpolago tudi ostalemu občinstvu
v petek dopoldne pri blazini in Operi in
pol ure pred pričetkom predstave, t. j. ob
13.30 popoldne v Drami, po cenah od 15 lir
navzdol.

Naznanila

RADIO. Petek, 21. maja: 7.30 Opera
glasba — 8 Napoved časa, poročila v ita-
lijskimi — 12.25 Ploče — 12.30 Poročila v
slovenščini — 12.45 Valčki — 13 Napoved
časa, poročila v italijanskimi — 13.10 Poro-
čilo vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v
slovenščini — 13.12 Orkester vodi dirigent
Necelli — 14 Poročila v italijanskimi — 14.10
Koncert radijskega orkestra vodi dirigent
D. M. Sijanec, pisana glasba — 15 Poročila
v slovenščini — 17 Napoved časa, poročila
v italijanskimi — 17.05 Poroča iz dvorane
Barbormal. Zavoda za romanske študije;
Mozartovo glasbo vodi dirigent Morelli, eno-
delnje sopranistka Alba Anzellotti — 19
Govorimo italijansko, poučuje prof. dr. St.
Leben — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45
Politični komentar v slovenščini — 20 Na-
poved časa, poročila v italijanskimi — 20.29
Radio za družino — 20.45 Simfonična pri-
reditev družbe R.F.A.R.: simf. koncert vo-
di dirigent Igor Markovič v odmoru pre-
davanja v slovenščini — 22.25 Koncert pi-
nistke Marte Bizjak-Valjala — 22.45 Poro-
čila v italijanskimi.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne:
mr. Sušnik, Marija trg 3; mr. Deu-Klan-
šek, Cesta Arziella trg 4; in mr. Bohinec
ded., Cesta 23. oktobra 31.

Poizvedovanja
Ukraden je bil dne 19. t. m. med 12 in
15 izpred delikatesne trgovine Fr. K. h. a m
na Kongresnem trgu skoraj nov, velik tri-
cikel z evidenčnim številko 464. Opozarjamo
pred nakupom. Kdor ga izsledi, dobi na-
gradno.

S. S. VAN DINE:

74

Umorjeni Kanarček

»Nerazumljivo mi je, čemu ni odnesel ploščo s seboj.«

»Da bi odnesel s kraja zločina edini dokaz Spotswoodejeve krivde...? To bi bila slaba strategija. Če bi on sam pozneje pokazal ploščo, bi Spotswoode prisegel, da o njej ničesar ne ve, pač pa bi trdil, da ga hoče Skeel upropasti. Skeel ni ostalo drugega, kakor da je ploščo pustil kjer je bila in zahteval takoj od Spotswoodeja velikansko vsoto. Ta mu je brez dvoma dal nekaj na račun in mu obljubil, da bo ostalo dobil pozneje. Medtem pa je upal, da se bo mogel polastiti plošče. Ko mu pozneje Spotswoode ni hotel dati zahtevane vsote, je telefoniral tebi, da ti bo vse razkril in tako je hotel prisiliti moralca, da izpolni storjeno obljubo... Ta pa je zadevo rešil čisto drugače, kakor je pričakoval Skeel. Bržkone je Spotswoode prišel v soboto zvečer k njemu in se delal, kakor da mu je prinesel denar, v resnici pa je prišel z namenom, da mu zavije vrat! To

je popolnoma v skladu z njegovim značajem. Čudovit človek!«

»Vsa zadeva je presenetljiva!«

»Zdaj tega ne bi trdil več. Spotswoode je moral rešiti neprijetno zadevo in lotil se je je hladnokrvno, premišljeno in odločno. Kanarček je moral umreti, da je on spet zadobil mir. Morda mu je postalo dekle nevarno. Določil je dan izvedbe, kakor določi sodnik dan, ko naj bo izvršena smrtna obsodba, sam pa si je pripravljal dober alibi. Ker se je precej spoznal na mehaniko, si je izbral mehaničen alibi, ki bi bil dovolj preprost. Gotovo bi bil uspel, če... Nihče ne more predvideti vsega. Brez dvoma pa je ravnal silno previdno. Nikakor pa ni mogel slutiti, da mu ti ne boš dovolil, da se vrne v dekletovo stanovanje, kakor tudi ni mogel vedeti, da se jaz tako zelo zanimam za glasbo. Če kdo obišče kako žensko, si nikakor ne more misliti, da je nek drug občudovalec skrit v omari... Take stvari se dogajajo le redkokrat!«

Markham je vstal, vzel telefonsko slušalko in poklical Heatha.

»Gospod narednik, mu je dejal, »priskrbite si odlok za aretacijo brez navedbe imena in pridite v Stuyvesant. Vzemite s seboj še enega policista, ker moramo nekoga aretirati.«

Ko smo odhajali, je Markham pomignil policistu, ki je bil na straži.

»Dokler se ne vrnem, ne sme nihče vstopiti v stanovanje, čeprav bi imel podpisano dovoljenje.«

Soferju je nad naslov kluba in mu naročil, naj vziro zelo hitro.

»Časopisi hočejo dogodkov? Dobili jih bodo! Rešil si me iz strašne zadrege!«

Medtem ko je to govoril, je pogledal Vanceja in njegov pogled je izražal hvaležnost, ki je bila mnogo bolj globoka, kakor pa bi jo mogel izraziti z besedami.

XXX.

Konec.

Torek, 18. septembra, ob 3 popoldne.

Bilo je točno pol treh, ko smo zopet dospeli v klub, Markham je nemudoma poklical ravnatelja in nekaj časa tiho govoril s njim. Ta se je nato odstranil, a se je že čez nekaj minut zopet vrnil.

»Gospod Spotswoode je v svoji sobi,« je dejal. »Poslal sem k njemu električarja, da pregleda električne svetilke. Ta mi je povedal, da je sam in da piše.«

»V kateri sobi stanuje?«

»V tretjem nadstropju na številki 41.« Ravnatelj je bil videti razburjen. »Upam, da stvar ne bo prišla v javnost.«

»Po moji krivdi gotovo ne,« je hladno od-

vrnil Markham. »Na vsak način pa je ta zadeva mnogo važnejša od vašega kluba.«

Medtem ko je čakal, je Markham začel hoditi po sobi in ves razburjen neprestano obračal pogled proti vhodu. Vance pa si je poiskal udoben naslanjač in se brezskrbno zleknil vanj.

Deset minut pozneje sta vstopila Heath in Snitkin.

Markham ju je odvedel v kot in jima pojasnil vso zadevo.

»Spotswoode je v svoji sobi,« je dejal. »Zelim, da izvedete aretacijo kar mogoče obzirno.«

»Spotswoode!« je začudeno ponovil Heath. »Meni pa se ne zdi...«

»Zaenkrat ni treba, da bi se vam kaj zdelo,« mu je Markham presekala besedo. »Sprejemam nase vsako odgovornost zaradi te aretacije. Koristi pa lahko imate vi, če hočete...«

Heath je skomizgnil z rameni in zmajal z glavo kakor človek, ki ne more doumeti.

»Pripravljen sem izvršiti vašo povelja.«

Spotswoodejeve sobe so bile na koncu hodnika in okna so bila obrnjena na trg.

Ko je Markham narahlo potkal, nam je Spotswoode prišel sam odpret. Nasmehnil se nam je in se umaknil, da nam pusti prost vstop.

»Je kaj novega?« je vprašal, medtem ko je z roko namignil, naj sedemo.

Sport

Iz službene objave N. Z.

V nedeljo, 23. t. m., začetek mladinskega in rezervnega nogometnega tekmovanja.

Iz službene objave Nogometne zveze št. 13 posnemamo naslednje:

Koledar prihodnjega roka dne 30. maja: Dopoldnoro t. t.: Hermes (I. razred), Zabjak: Mladika (II. razred), Tobačna: Mladika (rezerva) in Zabjak: Vič (rezerva).

Protestu SK Zabjaka proti verifikaciji tekme Korotan: Zabjak, končane z izidom 6:1, se ugotovi, ker se je ugotovilo, da je nastopil v moštvi Korotana Fujan Vinko, ki še ni bil verifikiran za Korotan. Tekma se potrjuje z izidom 2:0 za Zabjak. Protest SK Viča proti verifikaciji prvenstvene tekme Vič: Mladika se zavrača.

Kazni: Zveza je kaznovala na zadnji seji Zibelnika Jožeta (SK Vič) z ukorom, Franca Rotha (Tob. tov.) s prepovedjo igranja treh tednov, Kisele Franca (Tob. tov.) pa z osemnedevno prepovedjo igranja. Na zaslisanje se pozivajo zastopnik SK Zabjaka, g. Blatnik in g. Pokoren, vsi v ponedeljek, 24. maja, ob 17.30. — Seje direktorija bodo odslej vsako sredo ob 17.30.

Mladinsko tekmovanje: 23. maja: ob 9.15 Mars: Vič na igrišču Hermes; ob 10.15 Ljubljana: Mladika na igrišču Ljubljane; ob 9.15 Zabjak: Tob. tov. na igrišču Ljubljane. — Prvenstvo rezerv dne 23. maja: ob 10 Korotan: Ljubljana na igrišču Korotana; ob 10.15 Mars: Hermes na igrišču Hermes.

Propozicije mladinskega in rezervnega tekmovanja lahko dvignejo klubi v Zvezini pisarni. Opozorjamo vse klube na izvršene verifikacije. Igralec, verifikiran pri Nogometni zvezi, ima pravico nastopa po izteku roka 8 dni (rok za vlaganje protestov proti verifikacijam). S tem se spremeni tozadevni sklep direktorija z dne 27. IV. Igralec, ki je bil že prej pravilno verifikiran ali celo vezan za isti klub, za katerega se glasi nova verifikacija, ima pravico takojšnjega nastopa po obnovi verifikacije.

Prvi s četrtem

Na igrišču Ljubljane bomo gledali v nedeljo nogometne tekme, v Šiški pa lahkootletske.

Vedno več je pri nas športnega sporeda. Poleg ljubljanskega prvenstva, na katero so se gledali že kar navadili, bodo začeli v nedeljo tudi z juniorskimi in rezervnimi tekmami. In da ne bo prišlo do poplave z nogometom, so se še lahkootletski odločili za propagandno tekmovanje. Glavni dogodek bo vsekakor prvi in četrti z razpredelnice — SK Ljubljana in Dopoldnoro tobačne tov.

Ljubljana ima doslej štiri točke, Tobačna tov. pa ima za zdaj samo ničlo in je skoraj gotovo, da bo tudi čez nedeljo ostala pri ničli. Nobenega dvoma ni o tem, da igra Ljubljana v razmeroma lahki konkurenci najkoristnejši nogomet, čeprav ne moremo reči, da bi se povzpela spet do stare forme. Ampak to, kar zna, ji bo zadostovalo, da bo rešila večino točk; vsak remis, bodisi z Marsom ali Hermesom ali Tob. tovarno, ji bodo njeni pristajši hudo zamerili. Igralec Dopoldnoro t. t. čaka v nedeljo težka preizkušnja. Prizadevali si bodo vsekakor, da bi igrali vlogo enakovrednega in se pri tem ne bodo mogli zanašati toliko na tehnično znanje kot na žilavost svoje enajstorice. Prvenstvena tekma I. razreda bo ob 17 na igrišču Ljubljane.

Dve uri pred glavnim dogodkom se bosta spogledala Vič in Zabjak. Dosej sta še brez točke, tokrat pa se jima nudi prva priložnost, da bosta izbrisala neprijetno ničlo na razpredelnici II. razr.

Približno istočasno bodo začeli na igrišču v Šiški z atletskimi propagandnim tekmovanjem, o katerem smo kaj več že poročali. Tokrat bodo prišli do besede zlasti novi atleti, ki se bodo prvič preizkusili v tekih, skokih in metih. Lahkootletska zveza si prizadeva, da bi povišala število svojih aktivnih pristajev. Zaradi tega vabi tudi gg. šolske ravnatelje, da bi opozorili srednješolce na propagandno tekmovanje, ki se bo začelo v nedeljo popoldne ob 15.30. Prijave sprejema Lahkootletska zveza (Bleiweisova 1a) do petka zvečer.

Šport v kratkem

SK Zabjak. V petek, 21. t. m., bo v klubski sobi sestanek I. moštva in rezerve. Vsi vabljeni.

Luigi Musina je branil v Milanu naslov italijanskega bokarskega prvaka srednje teže razreda. Zmagal je po dvajsetih obrotih borbe po točkah in odpravil Giovannija Morina.

Nov španski plavalni rekord. Maria Bernet je izboljšala v Castilli dosedanj španski rekord v plavanju na 200 m prsno na 3 min. 10.4 sek. Nova znamka je skoraj pet sekund boljše od stare, katero je dosegla Maria Gonzales.

Med osmerimi moštvii, ki se še borijo za nemško nogometno prvenstvo, je tudi dunajska Vienna. Preteklo nedeljo je gostovala v Breslavi in se vrnila z visoko zmago 8:0. V vrstah Vienne ni bilo najboljšega moža Deckerja, pač pa je sodeloval 42 letni Geschweid. Tudi o Mariborčanu Welleju čitamo, da je bil med uspešnimi strelec Vienne, ki so zabil 8 golov.

Čolnarski dvoboj med Dansko in Švedsko. Danci in Švedi so se dogovorili, da bodo pridili v juliju mednarodne tekme v čolnarskem športu.

Glasovita časnikarska zamisel 14 letnega fanta

Nedavno je preteklo 65 let, odkar je bil ustanovljen pariški urad za časopisne izrezke z imenom »Argus de la Presse« — (Časopisni Argus). Ustanovitelj in dolgoletni lastnik tega časopisnega urada je bil grof de Chambure, ki mu je kot 14 letnemu dečku prišla na mar sijajna misel, da bi zasnoval poseben urad za časopisne izrezke, in sicer o neki priliki, ko mu je kot gimnazijec manjkalo denarja za sladkarije in slične deske izdatke. Takrat je bila v Parizu neka razstava slik, ki jo je šel mladi grofič pogledat. Tedajci se je domislil, da se slikarji brez dvoma zanimajo, kaj razni časopisi pišejo o njih in njihovih slikah. Zato je pokupil najrazličnejše časopise, kjer so bili članki o oni razstavi, izrezal je iz njih kritike in jih poleg računa razposlal slikarjem — razstavljalcem. Uspeh je bil izvrsten. Slikarji so bili dečku zelo hvaležni in so mu redno plačevali račune. Gimnazijec je zdaj sprevidel, da je njegova zamisel dobra in je nanjo opozoril nekega starega gospoda, ki se je za stvar zavzel in posodil 14 letnemu fantiču kar 20.000 frankov za osnovno glavnico za urad za časopisne izrezke. Urad se je začel hitro razvijati, ker so mnoge znane osebnosti kot politiki, književniki, umetniki, tehniki, izumitelji itd. postali trajni predplačniki in naročniki »Argusa de la Presse«, kot je Chambure nazval svoje podjetje. Od najbolj znanih in prvih naročnikov »Argusa« moramo omeniti inženirja Gustava Eiffela, graditelja istoimenskega pariškega stolpa. Princ Roland Bonaparte je s pomočjo grofa Chambureja 42 let zbiral vse, kar so časopisi pisali o družini Bonaparte. Ti časopisni izrezki tvorijo zlepljeni in vezani 1200 zvezkov.

Drobne zanimivosti

Število prebivalcev na Madžarskem se je ob koncu lanskega leta dvignilo že na 14 milijonov 845.779 ljudi. V prestolnem mestu Budimpešti so jih našli 1.167.505.

Klanje in prodaja perutnine sta v Bolgariji do nadaljnjega spet prepovedana. To velja ne samo za gostinske obrate, temveč tudi za zasebnike. Namen tega odloka je, da bi se perutnina spet zaredila, obenem pa so z njim preprečili, da bi ljudje klali premlade živali.

Romunskim Judom so te dni sporočili, da morajo za vojne namene plačati 4 milijarde lejev. To se mora zgoditi do 1. septembra 1943. Vse tiste, ki bi se skušali odtegniti tej dolžnosti, bodo poslali — vsaj tako so jim zagrozili — v koncentracijska taborišča.

Ljudsko štetje v Makedoniji je končano. Ljudstvo je pri tem pokazalo največje razumevanje, piše poročevalec v Donau Zeitung. Podoben izid tega ljudskega štetja bo objavljen konec maja.

Najstarejšo ribo na svetu imajo v geološkem muzeju v avstralskem mestu Sidneyu. To okamenino so našli v nekih skrilavih zemskih plasteh in geološki strokovnjaki sodijo, da so takšne ribe živele na svetu pred več deset milijonov leti.

Starost sto milijonov let pripisujejo geologi izredno lepuemu topazu, ki ga imajo na hrvatskem vznožju.

Radirko je iznašel Portugalec Magalhaes, potomec slavnega pomorščaka, ki je obdajal Južno Ameriko in se še zdaj imenuje tam nek morski preliv po njem.

»Steklenični vrte« imenujejo neke vrste kaktusa, ki ima ravno obratno lastnost kakor pa naše sončnice. Sončnica se obrača, kakor pove ime, po soncu od vzhoda proti zahodu, »steklenični vrte« pa ima svoje liste obrnjene vedno le proti zahodu.

203 dni v letu je zamrznjena reka Lena v vzhodni Sibiriji.

OTROŠKI KOTICEK

Lea Fatur

Roža in Kopriva

(Pripovedka)

»Res!« se reži stražnik. »Iz samega Dunaja je naročila gospa ključavničarja in ključ ima gospa podnevi pri sebi, ponoči ga ima pod vzglavjem.«

»Potem imate tukaj velikega hudodelca?« vpraša porogljivo mladi Turk. Stražnik stisne rame: »Ukaz je ukaz!«

Graščakinja je postala sumljivo vedenje njihovega gosta. Kaj, če so mu načenčali kaj tlačani, ki vprašujejo vedno za Rožo? Saj ne uženeš teh trm, če jih tudi bičaš, staviš v klado ali v trlico ali mečeš v globoke ječe, kjer jih ščiplje golazen. Oni ne marajo njene hčere, pregrda in prezlobna jim je, oni vprašujejo samo po Roži. In vaški sodnik se je celo predrznil, da ji je zažugal, da pojde pred deželnega glavarja v Ljubljano zaradi Rožinih pravic, in če je treba do samega cesarja. »Vi nimate tukaj pravice,« je rekel predrznež, »vi ste se prilepli sem kdo ve od kod, znali ste se prilizniti gospodu in zdaj bi radi pobasali grad in prstavo v svojo malho.«

Graščakinja se pogovarja s svojo hčerjo. Kopriva besni, ko sliši o nevarnosti, da bi se vrnil oče. »Ne, ne!« vpije in pekoče koprive ji padajo v nedrije. »Kar tam naj ostane svetohlinec, naj ga le mučijo! Če bi prišel domov, bi bila spet Roža na vrhu, Roža, ki je kriva vse moje nesreče, ker se je znala tako prikupiti tisti stari šemi. Očetovo odposlanstvo pa je treba spraviti v kraj. Skuhaj onim štirim kaj posebnega — umrli bodo v krčih, pa bomo rekli, da so prinesli kugo iz Svete dežele. Mladega Turka spravim tako ali tako — kaj pa voha povsod.«

»Prav imaš!« pravi mati. »Zmeraj mu pravim, da ne morem nabrati odkupnine, on pa trdi, da je pri nas veliko dragocenosti in da mora vsaka pristna in zvesta žena vse žrtvovati, da reši svojega moža iz hude turške sužnosti.«

»Verjamem ti, Benjamin,« reče Juda bratu, velikega dvorjanika na vpraša:

»Ali ti ne zadošča čaša?«

»Ta mladenič je suženj mojega gospoda,« odgovori dvorjanik.

»Ta naš brat nam je drag in mil. Vzemim vse, kar imamo: naše srebro, našo obleko, naše vreče, pa ga pusti prostega.«

»Zafnatpanea ne prodaja sužnjev.«

»V znamenju zanj vzemi nas enega, dva, tri. Močni smo in bomo boljši sužnji od njega.«

»Podkralj hoče tatu.«

»Zamena, ki mu jo ponujamo, je ugodna in sprejemljiva.«

»Podkralj ne zamenjuje sužnjev.«

»Bratje so ponižno prosili in moledevali, jokali, si trgali obleko od bolesti in skušali omehčati dvorjanika, pa niso uspeli.«

Končno reče Juda:

»Vrnimo se k podkralju.«

»Zapoved imam pripeljati le tatu.«

»Mi pojdemo za teboj.«

»Ne morem vam zabraniti, da se vrnete v Memfis. Toda ta pojde z menoj kot suženj.«

Zalostni sprevod se je začel premikati. Najprej je šel Benjamin, z rokami zvezanimi na hrbtu sredi vojakov; sledili so bratje, zalostni in potrpi zaradi bratovega jetništva in zaradi bolesti, ki jo bo občutil oče.

ČAŠA EGIPTOVSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

35

»Ta denar je njegov. Če drugič nam je cena žita položena v vreče.«

»Molči! Kdor to trdi, žali podkralja in obrekuje upravnika žitnic, kakor bi bil eden naročil, drugi pa izvršil tako zapravljanje denarja.«

»Odnegli...«

»Molči!«

»Ta denar ni naš.«

»Kar je v vaših vrečah, je vaš!« razlaga dvorjanik. »Odpri vreče še drugi!«

Odpri so vreče Rubena, Levija, Simeona in drugih bratov.

»Zanj sem porok jaz,« pravi Ruben, ko so prišli do Benjamina.

»Jaz nisem ukradel čaše. Preveč dobro želim Zafnatpanea,« se brani Benjamin.

»Odpri svoje vreče!«

Benjamin se obotavlja. Upiralo se mu je ob misli, da si drzne podkralj sumiti tudi njega. On bi si nikdar ne upal dvomiti o podkralju, tako mu je bil drag.

Njegovo omahovanje so slabo tolmačili.

»Odpri!« mu ukaže dvorjanik.

»Odpri, Benjamin! Dokazali bomo temu človeku, da nismo tatovi!« reče Juda bratu.

Benjamin odpre s tresočo roko prvo vrečo, ono z izbranim žitom, ki jo je kupil za svojega očeta. Tresel se je od vznemirjenja. Bolelo ga je, da podkralj sumi o njem.

Vrečo so prevrnili; padlo je ven srebro, sesulo se je žito, pa tudi nek svetel predmet je padel iz nje.

Krik prestrašenosti se je izvil iz ust bratov, medtem ko se je veliki dvorjanik, ki je vse vedel, delal iznenadenega, se naglo sklonil, pobral svetli predmet med prste, ga dvignil k viski in ga vsem pokazal:

»Vedeževalna čaša mojega gospodala!« vzklíkne in naroči vojakom zvezati Benjamina.

Ti so se vrgli nanj, kateremu se je zdelo, da sanja, in ga zvezali.

»Tako mlad, pa že tat! Zakaj si ukradel čašo mojega gospoda?« vpraša veliki dvorjanik živahno ubogega mladeniča.

Tudi bratje so ga spraševali:

»Benjamin! Zakaj si to storil?«

»Jaz nisem ukradel čaše!« se brani ubogi mladenič.

»Tudi lažnivec?« vpraša trpko dvorjanik.